

ποι καθίστανται ἀραιότεροι. Οὐδέποτε ὅμως ἐκλείπουν καθ' ὅλοκληρίαν. Ἡ αὔξησης καὶ ἐλάττωσις τῶν ἄθλων τούτων σχετίζεται πρὸς τὴν αὐστηρὰν ἢ χαλαρὰν ἐπιτήρησιν τῆς τουρκικῆς ἀστυνομίας. Σημειωτέον ἐπίσης ὅτι οἱ γιργκισιδζήδες τῆς Κωνσταντινουπόλεως πάντοτε σχεδὸν εἰσὶ κομψῶς ἐνδεδυμένοι, ἵνα μὴ ἐμπνέωσι δυσπιστίαν πρὸς τὰ θύματα αὐτῶν. Πολλάκις βλέπεις εὐγενῆ κύριον, ὑψηλὸν φοροῦντα πῖλον, κομψότατα ἐνδεδυμένον, φέροντα ἐπὶ τοῦ στήθους παχείαν χρυσὴν ἄλυσον καὶ χρυσὸν ὠρολόγιον. Τὸν ἐλαμβάνεις ὡς ἄνθρωπον ἀνήγοντά εἰς τὴν ὑψηλὴν κοινωνίαν, καὶ ὅμως εἶνε ἀπλοῦστάτα λαποδύτης. Ἐπανελέθωμεν ἤδη ἐπὶ τὸ προκείμενον.

Ὁ κ. Π... ἐλαβὼν τὸν νέον ὡς λαποδύτην, ἐπέπληξεν αὐτὸν καὶ εἰσήλθεν εἰς τὸ κατάστημά του. Ὁ νέος ὅμως τὸν παρακολουθεῖ καὶ ἐπιμένει ν' ἀσπασθῆ τὴν χεῖρά του. Μὰ, τέλος πάντων, τί με θέλεις; ἐρωτᾷ μετὰ θυμοῦ ὁ καταστηματάρχης. Νομίζεις πῶς θὰ ἔμπορέσης νὰ μὲ ἀπατήσης; Φύγε ἀπ' ἐδῶ ἀμέσως, εἰ δὲ μὴ σὲ παραδίδω εἰς τὴν ἀστυνομίαν.

— Δὲν εἶμαι, κύριε, γιργκισιδζής· παρατηρήσατέ με καλὰ· δὲν μὲ γνωρίζετε;

— Ὅχι, δὲν σὲ γνωρίζω.

— Ἐσεῖς εἴσθε εὐεργέτης μου καὶ ἦλθον νὰ σὰς εὐχαριστήσω.

— Ἐγώ!

— Ναι, ἐσεῖς.

Ὁ κ. Π... παρετήρηε μετὰ προσοχῆς τὸν νέον, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον ν' ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ τὰ χαρακτηριστικά του, ἀλλοιωθέντα ἄλλως ὑπὸ τῆς εὐχολίας.

— Καὶ πότε σὲ εὐεργέτησα;

— Εἶνε τώρα τρεῖς ἔτη. Ἐνθυμίσατε μίαν ἡμέραν ποῦ ἡγοράσατε εἰς ἓνα νέον τὰ ἐργαλεῖα διὰ νὰ γένην λούστρος;

— Ναι, τὸ ἐνθυμοῦμαι.

— Λοιπόν, ὁ λούστρος ἐκεῖνος ἦμουν ἐγώ. Τὰ χρήματά σας πραγματικῶς μοὶ ἔφεραν καλόν.

— Καὶ πῶς τοῦτο;

— Εἰς διάστημα δυο περίπου χρόνων ποῦ ἔπραγα ξηρὰν ψομί μόνον καὶ ἐκοιμώμουν μέσα εἰς μίαν ἐκκλησίαν ἐκέρδησα πενήντα λίραις τουρκικαῖς· ὅταν οἱ Ῥῶσοι ἔφθασαν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, μὲ τὰ χρήματά μου ἀγόρασα διαφορά ποτά, τὰ ὅποια μετέφερα εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ τὰ ἐπώλησα εἰς τὸν Ῥωσικὸν στρατόν. Ἡ πρώτη δοκιμὴ μου ἐπέτυχε λαμπρά, ἐμεγάλωσα τὴν ἐργασίαν μου, ἐκέρδησα πολλά, καὶ σήμερον, δόξα τῷ Θεῷ, εἶμαι πλούσιος. Τὰ πλοῦτη ποῦ ἀπέκτησα τὰ χρεωστῶ εἰς τὰ δώδεκα γρόσια, ποῦ μοὶ ἐθαμνεῖσατε. Τὴν περιουσίαν ποῦ σήμερον ἔχω τὴν χρεωστῶ εἰς ἑσὰς καὶ θὰ σὰς εἶμαι αἰωνίως εὐγνώμων.

«— Δὲν εἰμποροῦσα, μὲ ἔλεγεν ὁ ταῦτα διη-

γούμενος κύριος Π... νὰ κρατήσω τὴν συγκινησὶν μου χαρὰς· δάκρυα μοῦ ἦλθον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς· ἠσπάσθην τὸν καλὸν νέον, καὶ μετὰ δυσκολίας ἔπεισα αὐτὸν νὰ ἔλθῃ μαζί μου καὶ νὰ τοῦ προσφέρω τὸ πρόγευμα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.»

— Καὶ τώρα, τί σκοπεύεις νὰ κάμῃς; Ἠρώτησεν ὁ κύριος Π... τὸν ἀπὸ λούστρου μετατραπέντα εἰς προμηθευτὴν τοῦ Ῥωσικοῦ στρατοῦ.

— Πηγαίνω εἰς τὰ παραδουναβία μέρη τῆς Βλαχίας, ἐκεῖ ὅλα σκεφθῶ τί θὰ κάμω. Ἰσως δοκιμάσω τὸ ἐμπόριον τῶν αἰτηρῶν. Ἀναχωρῶ σήμερα.

Ὁ νέος νῆχαρίστησε καὶ πάλιν τὸν κύριον Π... τὸν ἀπεχαίρησεν καὶ ἀνεχώρησεν. Ἐκτοτε οὐδεμία ἐλήφθη εἰδήσις περὶ αὐτοῦ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ σοφὸς ἐρευνητὴς τοῦ ἰταλικοῦ μεσαιῶνος καὶ συγγραφεὺς τῶν περὶ Κερκύρας καὶ Ἀθηναϊδος πραγματειῶν Γρηγορόβιος, ἐν προσάτῳ ἀγγήσει ἐκδρομῆς εἰς Σάρδεϊς τῆς Λυδίας, παρενείρει τὰς ἐξῆς σκέψεις: «Τὸ ἐκπληκτικώτατον μεγαλοῦργημα τῶν Ἑλλήνων ὑπῆρξεν ὁ ἐξελλητισμὸς τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ γλῶσσα αὐτῶν καὶ ὁ πολιτισμὸς ἐπεκράτησαν ἄλλοτε ἐφ' ὅλης τῆς δυσμικῆς Ἀσίας· ἀπὸ τοῦ Πόντου μέχρι τῶν καταρρακτῶν τοῦ Νείλου. Πᾶσαι αὗται αἱ χῶραι ἀπέτελεσαν ὅμοιο τὸ παγκόσμιον ἑλληνικὸν κράτος τοῦ Ἀλεξάνδρου. Οἱ Ῥωμαῖοι τὸ ἐκκληρονόμησαν, μέγιστον δὲ κατῶρθωμα αὐτῶν ὑπῆρξεν ἡ ἐνωσις τῆς Δόσεως καὶ τῆς ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς· εἰς κοσμοπολιτικὸν κράτος, οὗ ἐφ' ἡμίλλων δὲν ἀναφέρει ἡ ἱστορία. Βραδύτερον τὸ ἀνθρώρην ἴδρυμα ἐδιχοτομήθη, καὶ τὸ ἀντικείμενον ἡ ἀλεξανδρινὸν αὐτοῦ τμήμα κτεκτιήθη ἐπὶ τέλους ὑπὸ Ἀράβων καὶ Τούρκων, ἐπὶ δὲ τῶν ἐρείπιων τοῦ ἀνδρὸς τὸ κρατήσαν ἐπὶ τινα χρόνον τοῦ κόσμου κράτος τῶν Μωαμεθικῶν. Ὅ,τι δὲν κατῶρθωσαν οἱ Πέρται τοῦ Δαρείου καὶ Εἰρέξου κατῶρθωσαν οἱ Τούρκοι. Γενόμενοι κύριοι τῆς Ἑλλάδος, εἰσώρμησαν εἰς Εὐρώπην. Ἐκτοτε ἐν Ἀνατολῇ, τῷ κλιλλίτω ἀποκτήματι τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κόσμου, ἡ σφαῖρα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ἐσυκρύνθη. Κατὰ τὰς σταυροφορίας ἡ Εὐρώπη ἀπεπειράθη πάλιν ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν ἀρχαίαν συνάφειαν πρὸς τὴν ἑλληνορρωμαϊκὴν Ἀσίαν, αἱ ἀπόπειραι δ' αὗται ἐξηκολούθησαν ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τοὺς μακροὺς τουρκικοὺς πολέμους. Σήμερον τὸ μωαμεθικὸν κράτος καταρρεῖ τμηκτῆδδν καὶ αὕτη ἡ ἀνάκτησις τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶνε ζήτημα χρόνου καὶ εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς. Ἄλλ' ἡ Κωνσταντινουπόλις ἀποτελεῖ τὴν κλειδα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐκτοτα ἀνθρώπους ὄνειρευομένους ὅτι ἡ Μικρὰ Ἀσία προώριται ν' ἀποικισθῆ ὑπὸ Γερμανῶν. Ἄλλ' οἱ πολιτικοὶ οὗτοι τοῦ μέλλοντος λησιμονοῦσιν ὅτι αἱ ἀκταὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατοικοῦνται καὶ νῦν ὑπὸ Αἰολέων καὶ Ἰωνῶν, ἔμιναν δ' ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, τῶν Σελευκιδῶν, τῶν Ἀτταλιδῶν καὶ

τῶν Βυζαντινῶν ἑλληνικά. Ἐκεῖ προώριται ἴσως ἢ ἀνεκτήρη ὁ πενταχῶς ἐπισχυόμενος ἐκ νέου ἑλλητισμός τὴν κοσμοπολιτικὴν του σημασίαν ».

Γάλλος τις ἐστοιχημάτισεν ὅτι ἠδύνατο νὰ μείνῃ ἐπὶ δύο ὥρας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐνώπιον μικρᾶς τραπέζης πωλῶν ἀργυρᾶ πεντόφραγκα ἀπὲρ ἐνὸς φράγκου, χωρὶς νὰ κατορθώσῃ νὰ πωλήσῃ τὸ ἐμπόρευμά του. Μεταβίς πράγματι εἰς τὸ ὄρισθὲν μέρος ἤρξατο φωνάζων: «Πάρετε, κύριοι, πεντόφραγκα ἀσμένια καλὰ καὶ καινούργια ἕνα φράγγον τὸ ἕνα . . .» καὶ ἐδείκνυε τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης του πεντόφραγκα. Οὐδεὶς τῶν διαβατῶν προσῆλθεν ἵνα ἀγοράσῃ, διότι πάντες τὰ ἐνόμιζαν κίβδηλα. Ἐπὶ τέλους εἰς προσελθόν, ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν ἐξήτασεν ἐν τῶν πωλουμένων πεντοφράγγων, ἠγόρασεν αὐτὸ καὶ μεταβὰς εἰς τινος χρυσοχοῦ τὸ ἐπέδειξεν εἰς αὐτόν. Τοῦ χρυσοχοῦ ἐπίκοντος ὅτι τὸ πεντόφραγγον δὲν ἦτο κίβδηλον, ἔδραμεν ὅπως ἀγοράσῃ καὶ τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀπολειφθέντα, ἀλλ' ἡ ὥρα τοῦ στοιχήματος εἶχε παρέλθει καὶ ὁ ἔμπορος τῶν πεντοφράγγων εἶχε γεῖναι ἀφαντος, κερδήσας τὸ στοιχίμα διὰ τῆς θυσίας τεσσάρων μόνων φράγγων.

Τὰ ἐξῆς ἐπιστέλλει τις εἰς τὴν «Ἐπιστημονικὴν Ἐπιθεώρησιν» ὡς παράδειγμα τῆς νοημοσύνης τῶν μικρῶν πτηνῶν.

«Ἐἶχον δύο κανάρια, ἄρρεν καὶ θῆλυ, ἐντὸς κλωβού, εἰς τὸ ἐνωτερικὸν τοῦ ὁποίου εἶχα κρεμάσει μικρὸν στρογγύλον κάτοπτρον. Παρατήρησα τότε ὅτι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος πτηνὰ ἐρράμφιζον τὸ κάτοπτρον καὶ παρατήρουν ἐν αὐτῷ, ἄλλοτε μὲν ταπεινοῦντα τὴν κεφαλὴν, ἄλλοτε δὲ προσπιθῶντα ἐπ' αὐτοῦ, πολλάκις κατ' ἐπανάληψιν. Λαμβάνω μετὰ ταῦτα τὸ κάτοπτρον καὶ τὸ τοποθετῶ ἔξωθεν ἐπὶ τῶν κιγκλιδίων τοῦ κλωβού· πᾶντα βλέπω τὰ δύο κανάρια ἐρχόμενα νὰ σταθῶσιν ἀπέναντι τοῦ καθρέπτου, καὶ ποιῶντα νὰ αὐτὰ καὶ πρό τινος σχήματα. Καλύψας τὸν καθρέπτρον διὰ φύλλου χάρτου, παρατήρησα ὅτι τὰ πτηνὰ ἐκινῶντο ἀνησυχῶς ἐν τῷ κλωβῷ· ἐγείρω τότε τὸ κάλυμμα, καὶ τὸ ἀντικαθίστω διὰ φύλλου κεκοιμημένου εἰς τρόπον ὥστε νὰ καλύπτεται τὸ κεντρικὸν μέρος τοῦ κατόπτρου, καὶ νὰ μὲν ἑλευθερὰ ἡ περιφέρεια· πρὸς μεγάλην ἐκπληξίν μου παρατήρῳ τότε ὅτι τὸ ἄρρεν, προβάλλον τὸ ράμφος του διὰ τῶν κιγκλιδίων, ἀνῆγειρε τὸ χάρτινον κάλυμμα, ἵνα ἐπαναλάβῃ τὰς οἰοῦνται αὐταρέσκους κινήσεις του. Τὸ παράδοξον τοῦτο γεγονός δεικνύει ὅτι τὰ πτηνὰ, — τοῦλάχιστον τὸ περὶ οὗ πρόκειται εἶδος — ἀνγνωρίζουσι τὴν εἰκόνα των, καὶ ὅτι ταῦτα δὲν ἀποδίδουσιν εἰς πραγματικὴν παρουσίαν δευτέρου ατόμου, καθ' ὅσον τὰ δύο μου κανάρια οὐδεμίαν ἀνησυχίαν ἐπεδείκνυνον πρὸ τῆς εἰκόνας των.»

Ὁ Chamberland, εἰς τῶν συνεργατῶν τοῦ Pasteur, ἔσχε τὴν εὐτυχή ἐπίνοιαν νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ καθ' ἡμέραν βίου τὸ διυλιστήριον, οὐτινος γίνεται χρῆσις ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ μεγάλου χημικοῦ, πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ ὕδατος ἀπὸ τῶν μικροβίων, ἅτινα περιέχει. Ἡ συσκευή συνίσταται ἐκ πορώδους σωλήνος ἐκ πορσελάνης, ἔχοντος μῆκος 20 ἑκατό-

στομέτρων ἐπὶ διαμέτρου 25 χιλιοστῶν. Δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀκριβῶς ἐπὶ ὑδραγωγῶν σωλήνος, ὅπως ἐνεργήσῃ διὰ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς πίεσεως τῆς ὑπαρχούσης εἰς τοὺς σωλήνας τούτους. Ὑπὸ πίεσιν δύο ἀτμοσφαιρῶν ἐν μόνον διυλιστήριον τοῦ εἶδους τούτου παρέχει καθ' ἑκάστην 20 λίτρας καθαρισμένου ὕδατος. Τὸ ὄργανον τοῦτο θέλει παράσχει μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὴν δημοσίαν ὑγιεινὴν.

Πόσον ἀπιστεῦτως φαρμακεῖα τινὰ κερδοσκοποῦσιν ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν φαρμάκων δύναται ἑκάστος νὰ κρίνῃ ἐκ τοῦ ἐπομένου ἀπλοῦ παραδείγματος.

Εἰσέρχεται τις εἰς ἐν τοιοῦτον κατάστημα, ζητεῖ ἐν φάρμακον ἀξίας 1 δρ. καὶ 10 λεπτῶν, πληρώνει αὐτό, καὶ ἀναχωρεῖ ἀμέσως. Ὁ φαρμακοποιὸς λαμβάνει τὰ χρήματα, ἀλλ' ἐνῶ ἐτοιμάζεται νὰ τὰ ρίψῃ εἰς τὸ συρτάριον, παρατηρεῖ ὅτι τὸν ἐπλήρωσαν μὲ νόμισμα κίβδηλον. Τὸ δεκάλεπτον εἶνε καλόν, ἀλλὰ τὸ ἀργυροῦν φράγγον εἶνε φανερὰ κίβδηλον. Ὅθεν πλήρης ὀργῆς βάλλει κραυγὴν ἀγανακτήσεως.

— Νὰ τρέξω νὰ τὸν πιάσω, κύριε; λέγει εἰς ὑπάλληλος τοῦ φαρμακείου.

Ὁ φαρμακοποιὸς προχωρεῖ μέχρι τῆς θύρας, καὶ ῥίπτει τὸ βλέμμα πρὸς τὴν ὁδόν, ἣν ἠκολούθησεν ὁ πελάτης.

— Τώρα δὲν ὠφελεῖ πλέον, ἀποκρίνεται, δὲν θὰ μπερῆσῃ; νὰ τὸν πιάσῃς; ὁ ἀρχεῖος ἐγείνεται ἀφαντος. Ἐπειτα, προσέθηκε χαμηλοφώνως, καὶ πάλι ἔχω κέρδος πέντε λεπτῶν.

Ὁ Ἐρρίκος Ἀῖνε εὐρισκόμενος ἡμέραν τινὰ εἰς περίπατον μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Μαξιμιλιανου παρατήρησε μεγάλην ἀράχνην, ἣτις εἶχε συλλάβει μυῖαν εἰς τὸ δίκτυόν της, καὶ ἀφοῦ τῆς ἐρρόφησε τὸ αἷμα ἀπέρριψεν αὐτήν. Ὑψώσας δὲ τὸν δάκτυλον καὶ δεκνύων αὐτήν πρὸς τὸν ἀδελφόν του:

— Παρατήρησε, εἶπεν ἐδῶ συμβαίνει ὁ, τι καὶ εἰς τοὺς ἀνοήτους ἀνθρώπους ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ ἀράχνη εἶνε ἡ κωνοῦσα τὸ δίκτυον ἀντὶς εἶνε οἱ γλυκεῖς λόγοι, οἱ ὁποῖοι μᾶς προσελκύουν καὶ μᾶς φέρουν εἰς τὴν παγίδα· ἀλλ' ὁ φρόνιμος καὶ ἰσχυρὸς τὸν χαρακτήρα ἀνὴρ γνωρίζει νὰ διεκφυγῇ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον:

Καὶ δι' ἐνὸς τῆς βάρδου του κτυπήματος κατέρριψε τὸν ἴστον τῆς ἀράχνης εἰς τοὺς πόδας του. Ὁ ἀδελφός του προῦχώρησε διὰ νὰ καταπατήσῃ τὴν ἀράχνην. Ἄλλ' ὁ Ἐρρίκος, ἐμποδίσας αὐτόν,

— Ἀφῆσε τὴν νὰ ἴσῃ, εἶπεν. Ἀρκετὸν μόνον εἶνε νὰ καταστρέψῃς τὸ ἔργον τοῦ ἐχθροῦ σου. Ἐννοεῖς; . . .

— Δὲν μοῦ λές, Πέτρο, ἐκεῖνοι οἱ δύο ποῦ ἔρχονται ἀπὸ κεῖ κάτω εἶνε ἀδελφοί;

Πέτρος. — Γιὰ τὸν ἕνα τὸ ξέρω καλά, γιὰ τὸν ἄλλο ὁμῶς δὲν εἶμαι τόσο βέβαιος.

Ὁ κύριος. — Τί θέλεις, Μαρία;

Ἡ γυνὴ. — Ἦρθα νὰ σὰς πῶ, ἀφεντικῶς, πῶς ἡ κυρία δὲν παύει νὰ μαλώνῃ μαζύ μου ἀπ' τὸ πρωτὸ ὡς τὸ βράδυ. Δὲν μπορῶ πλέον νὰ ὑποφέρω καὶ θὰ πάω νὰ τῆς πῶ πῶς θὰ φύγῃ.

Ὁ κύριος. — Ἀχ, καλότυχο κορίτσι, νὰ μποροῦσα νὰ τῆς πῶ καὶ ἐγὼ τὸ ἴδιο!